

മണി ബഹാവുദ്ദീനിൽ ഒരു ശഹാദത്ത്

കഴിഞ്ഞ വൃത്തംബയിൽ ഞാൻ നബി(സ) തിരുമെനിയുടെ അല്ലാഹുവിന്റെ റഹീമിയുടെ എന്ന മഹനീയഗുണത്തിന്റെ മാതൃകാജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞിരുന്നു. ആ മഹാത്മാവിനെ അല്ലാഹു ഇളംപയ്ക്കു പയുള്ളവൻ എന്നും റഹീം (കരുണാമയൻ) എന്നും വിളിച്ചതിനെ സംബന്ധിച്ചും പറഞ്ഞിരുന്നു. സ്വന്തകാർക്കും അനുർക്കും അങ്ങെയെറ്റും കരുണായുടെ വികാരം ഉൾക്കൊണ്ടിരുന്ന ആളായിരുന്നു അവിടന്. അവിടത്തെ ജീവിതം ഇത്തരം സംഭവങ്ങളാൽ നിറഞ്ഞുകിടക്കുകയാണ്. ഏറ്റവും നിസ്സാരമായ കാര്യത്തിൽപ്പോലും അവിടത്തെ കരുണാവികാരം അലയടിച്ചുയരുന്നത് കാണാൻ കഴിയുന്നു. അല്ലാഹു വിന്റെ സൃഷ്ടികളോടുള്ള വേദന അനുഭവിച്ചുകൊണ്ട്, ഈ റഹ്മത്തുന്നിൽ ആലമീനും, ഇതുപയും റഹീമുമായ നബി, സൃഷ്ടികളുടെ വേദന അകറ്റുന്നതിനായി അസ്വസ്ഥമായിത്തീരുന്നു.

കഴിഞ്ഞ വൃത്തംബയിൽ ഇതുസംബന്ധമായി ചില ഹദീസുകൾ ഞാൻ കേൾപ്പിച്ചിരുന്നു. ഈ മറ്റു ചില ഹദീസുകൾ കേൾപ്പിക്കുന്നതാണ്. നബി(സ) തിരുമെനിയുടെ ജീവിതത്തിലെ വിവിധ വശങ്ങളിലേക്ക് വെളിച്ചു വീഴുന്നവയാണിത്. എന്നാൽ, ബുദ്ധിയ്ക്ക് അന്യത ബാധിച്ചവർ എന്നിട്ടും പറയുന്നത് നൗദാഖ്യാഹി, നബി തിരുമെനിയിൽ കരുണാതീണ്ടിയിട്ടുപോലുമില്ലെന്നാണ്.

ലോകത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ നിസ്സാരനായ ഒരു വ്യക്തിയ്ക്കുവേണ്ടി, അദ്ദേഹത്തെ പിശാസിക്കുന്ന വർ സർവ്വവും ത്യാഗം ചെയ്യാൻ തയ്യാറായിരിക്കുന്നത് നമുക്ക് കാണാം. പ്രേമത്തിനേറ്റുയും സ്വന്തെ തത്തിനേറ്റുയും ലോകത്തെ അതിന്റെ പാരമ്യതയാണ് നാം കാണുന്നത്. അതിനുള്ള ഒരുദാഹരണം പറയാം. മറ്റൊള്ളവർക്കും അത് ബോധ്യമായിട്ടുള്ളതാണ്. അവർ തങ്ങളുടെ ജനങ്ങളുടെയടക്കത്തെ ചെന്ന് പറഞ്ഞു:

“ഇങ്ങനെ ഉന്നാദചിത്തരായ അക്കുട്ടരോട് പൊരുതാൻ നിങ്ങൾക്ക് സാധ്യമല്ല. അവരുടെ സ്വന്തെ തത്തിന്റെ പാരമ്യത എത്രയാണെന്നുവള്ളാൽ, അദ്ദേഹം അംഗസ്വനം വരുത്തുന്നോൾ വെള്ളം താഴെ വീഴാൻ അനുവദിക്കാതെ തങ്ങളുടെ കൈകളിൽ അവർ അതെടുക്കുന്നു”. ഭാതികനാണക്കിൽ, ഈ പ്രകടനത്തിൽ മറ്റൊള്ളവരോട് സ്വന്തോഹവായപ്പും ലാളിത്തുവും കരുണാവികാരവും കാണിക്കുന്നതിനു പകരം, സ്വാർത്ഥതയിൽ തിമിർക്കുമായിരുന്നു. പകേശ, നാം നമ്മുടെ യജമാനരായ ഹാംതൽ മുഹമ്മദ് മുസ്തഹമാ(സ)യുടെമേൽ സർവ്വവും സമർപ്പിക്കുന്നു. ഇതൊക്കെയായിട്ടും നബി(സ) കരുണാർദ്ദനായി കൊണ്ട് തന്റെയാളുകൾക്ക് സ്വന്തവും എത്തിക്കുന്നതിനായി, ത്യാഗത്തിനുമേൽ ത്യാഗം ചെയ്യുന്നു. അവരുടെമേൽ തന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ ചീരിക്ക് വിരിക്കുന്നു. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ ഭാഗഭാക്കുന്നതിനും, അല്ലാഹുവിന്റെ കരുണാ അകർഷിച്ചെടുക്കുന്നതിനുമുള്ള രീതി അവരെ പരിപ്പിക്കുന്നു. തന്നിൽ നിന്ന് ആർക്കേജീലും എന്ന കീലും വിഷമം ഉണ്ടാകുമോ എന്ന ചിന്തയാണ് എപ്പോഴും. (അവിടന് പറഞ്ഞു) അല്ലാഹു എന്റെ പേര് റഹ്മത്തുന്നിൽ ആലമീൻ എന്ന് വെച്ചിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ദയയും അനുക പയയും എന്നിൽനിന്ന് ഉണ്ടാകേണ്ടതുണ്ട്. അത് മറ്റൊള്ളവർക്ക് എത്രെണ്ടെതുണ്ട്. സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് റഹ്മത്തും മഗ്ഹിഡത്തും ലഭിക്കാൻ വേണ്ടി ദുഃഖ ചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവരുടെ ബുദ്ധിമിട്ടുകൾ കേൾക്കുന്നോൾ വിഷമിക്കുന്നു. ഈ നബി കാണിച്ച ദയയോടും കരുണായോടും കിടപിടിക്കാൻ ഒന്നുംതന്നെ ഭൂമുഖത്തിലും പത്തിൽ ഒന്നുപോയിട്ട് ലക്ഷ്യത്തിലെണ്ണുപോലും കാണിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. കരുണായുടെ ഒരു സംഭവം-

പ്രത്യുക്ഷത്തിൽ അത് നിസ്സാരമെന്ന് തോന്നാം-
ഇങ്ങനെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു നിവേദനത്തിൽ
പറയുന്നു.

ഹർഡ്റ്റ് അബ്സ്യൂല്ലാഹ് ബിൻ് അബ്ദുബ്ബകർ(റ) ഒരാളിൽനിന്ന് വിവരിക്കുന്നു. ഹുമേനൻ യുദ്ധം നടന്ന ദിവസം ഒരു പ്രാവശ്യം ഞാൻ കാരണം നബി(സ) തിരുമേനിയുടെ വഴി തെരുങ്ങിപ്പോയി. അപ്പോൾ ഞാൻ തടച്ച തൊലികൊണ്ടുള്ള ഒരു ചെതി പ്ലാൺ ധരിച്ചിരുന്നത്. എൻ്റെ കാല് നബി(സ) തിരുമേനിയുടെ കാലിന് മുകളിലായി. അവിടന്ന് കൈയിൽ പിടിച്ചിരുന്ന ചമ്മടികൊണ്ട് എന്ന പെട്ടുന്ന പിനിലേക്ക് മാറ്റി. എന്നിൽ പറഞ്ഞു: ബിന്മി ല്ലാഹ്. താകൾ എന്ന ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചു. നിവേദകന് പറയുന്നു. ആ രാത്രി എന്ന ശപിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടിയത്. നബി(സ)നെ ബുദ്ധി മുട്ടിച്ചുവെന്ന് ഞാൻ ഓർത്തുകൊണ്ടയിരുന്നു. നേരു വെള്ളത്തപ്പോൾ ഒരാൾ വന്നു. ഇന്നയാൾ എവിടെ എന്ന് ചോദിച്ചു. പേടിച്ച് പേടിച്ച് ഞാൻ അയാളുടെ പിനാലെ പോയി. നബി(സ) തിരുമേനിയുടെ സന്നിധിയിൽ ഹാജരായി. റസൂൽ(സ) എന്നോട് പറഞ്ഞു. “താകൾ ഇന്നാലെ താകളുടെ ചെരിപ്പിടക്കാൽ എൻ്റെ കാലിനു മുകളിൽവച്ച് എന്ന വേദനിപ്പിച്ചിരുന്നു. പക്ഷെ, ഞാൻ എൻ്റെ കൈയിലിരുന്ന ചമ്മടികൊണ്ട് താകളെ പിനോട്ടുനീക്കി. എൻ്റെ കൈയിലെ ചമ്മടി താകളുടെ ദേഹത്ത് മൃടിയപ്പോൾ താകൾക്ക് വേദനിച്ചിട്ടുണ്ടാകും. അതിനുപകരം ഈ ആട്ടുകളെ എടുത്തുകൊള്ളുക.”

ആ റഹ്മത്തുന്നല്ലിൽ ആലമീൻ തന്റെ ശിഷ്യരാഥ് എങ്ങനെന്നെന്നു പെരുമാറിയിരുന്നതെന്ന് നോക്കുക. നബി തങ്ങൾക്ക് വിഷമം ഉണ്ടായപ്പോൾ അതുകൊണ്ട് ചമ്മടികൊണ്ട് മെല്ലെ അയാളെ തള്ളിമാറ്റി. ആ മാറ്റലിൽ ഇതരന് വിഷമം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടന് രാത്രി മുഴുവൻ അവിടന്ന് ചിന്തിച്ചിരുന്നു. താനെന്തിന് അങ്ങനെ ചെയ്തുവെന്ന് ചിന്തിക്കുന്നു. സ്വന്തം ബുദ്ധിമുട്ടിനെ സംബന്ധിച്ച് അപ്പോൾ ഒരു ചിന്തയുമില്ല. ആരെയാണോ ചമ്മടികൊണ്ടകൂടിയത് അയാളാണെങ്കിൽ വിഷമിച്ച് രാത്രി മുഴുവനും ഉറഞാതെ കഴിച്ചുകൂടുന്നു. എന്നാൽ, അടിമുടി കാരുണ്യമായ അവിടന്ന്, രാവിലെ അയാളെ വിളിച്ചിട്ട്, ഞാൻ മുവേന നിങ്ങൾക്ക് വേദനയുണ്ടായി, അതു

കൊണ്ട് ഈ ആട്ടുകളെ അതിനുപകരം കൊണ്ടുപോയ്ക്കൊള്ളുക എന്ന് പറയുന്നു.

അവിടത്തെ മജ്ലിസിൽ വന്ന ഒരു ബദ്ധവിശ്വസിച്ച സ്വഭാവം നോക്കുക. അയാൾക്ക് മര്യാദ എന്തെന്ന് ഒരുംതന്നെ അറിയുമായിരുന്നില്ല. എന്നല്ല, അതൊടുപഠിക്കാൻ അയാൾ ആഗ്രഹിച്ചതുമില്ല എന്നു തോന്നുന്നു. തങ്ങളുടെ പിടിവാഗിയിൽ അവർക്ക് വലിയ അഭിമാനമായിരുന്നു. ആ സ്വഭാവം കാണിച്ചിട്ടും നബി(സ) തിരുമേനി എങ്ങനെന്നെന്നും അയാളോട് പെരുമാറിയത്.

നിവേദനത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. ഹർഡ്റ്റ് അന്ന്(റ) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു. ഞാൻ നബി(സ)യുടെ കുടൈയുണ്ടായിരുന്ന ഏവസരം. അവിടന്ന് തടപ്പുള്ള ഒരു പുതപ്പാണ് പുതച്ചിരുന്നത്. ഒരു ബദ്ധ ആ പുതപ്പ് പിടിച്ച് ശക്തമായി വലിച്ചു. എത്രമാത്രമെന്നാൽ അതിന്റെ പാട് അവിടത്തെ കഴുത്തിൽ പതിച്ചു. പിന്നീട് അയാൾ പറഞ്ഞു: മുഹമ്മദേ!(സ) താകൾക്ക് അല്ലാഹു നൽകിയ ധനത്തിൽനിന്നും എൻ്റെ വീതം എൻ്റെ ഒക്കത്തിന്റെമേൽ വയ്ക്കുക. താകൾ താകളുടെ ധനത്തിൽനിന്നോ താകളുടെ പിതാവിന്റെ ധനത്തിൽനിന്നോ അല്ല എനിക്ക് തരുന്നത്. ഇതുകേട്ട് നബി(സ) ആദ്യം നിശ്ചയിക്കുന്നു. എന്നിൽ പറഞ്ഞു. അതുകൂടും നിശ്ചയിക്കുന്നു. അയാളുടെ ഒരു ഒക്കപ്പുറിത്ത് യവവും കാരകയും കയറ്റി വെച്ചുകൊടുക്കാൻ അവിടന്ന് പറഞ്ഞു.

ഈ ബദ്ധ ഒരു വിധിസിയോനുമായിരുന്നില്ല. എന്തുവേണമെക്കിലും തിരുനബിയുടെ മുന്പിൽ പറയാമെന്ന് അയാൾക്കരിയാമായിരുന്നു. എങ്ങനെ വേണമെക്കിലും പെരുമാരാമെന്നും അയാൾ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. എന്തുചെയ്താലും, അടിമുടി കാരുണ്യമായ നബിതിരുമേനിയിൽനിന്ന് പൊറുകലെല്ലം മാപ്പും ദയയും മാത്രമെ പ്രകടമാകുകയുള്ളു എന്ന്

അയാൾക്ക് നല്ലവല്ലോ ബോധ്യമുണ്ടായിരുന്നു.

സത്യവിശ്വാസികളെ എപ്പോഴും അല്ലാഹുവി നെക്കുറിച്ച് ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നതിനും, അല്ലാഹുവി നെക്കുറിച്ച് റഹ്മതിൽ അവർ ഭാഗഭാക്കുന്നതിനും വേണ്ടി അവിടന്ന് വിവിധ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആദ്യ ജനതകളുടെമേൽ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്ന ദൈവികശിക്ഷമുലം അവരുടെ നാമം പോലും ഭൂമിവത്തുനിന്നും തുടച്ചുമാറ്റപ്പെട്ടു. അത് നബി(സ) തിരുമേനിക്ക് നല്ലവല്ലോ അറിയാമായിരുന്നു. ഈന്നും എന്തെങ്കിലും തെറ്റുകൊണ്ട്, തന്നെ വിശ്വാസിക്കുന്നവൻ ദൈവികശിക്ഷയുടെ താഴെ വരാൻ പാടില്ലെന്ന് നബി(സ) വിചാരിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് കാറ്റോ, മഴയോ ശക്തമായ പൊടിക്കാറോ കണ്ണാൽ, അവിടന്ന് സ്വയം അല്ലാഹുവിനോട് കാരുണ്യം തേടുമായിരുന്നു. ഈ വരുന്ന കാറ്റും കോളും അല്ലാഹുവിനെ ശിക്ഷ കൊണ്ടുവരുന്നതാകാൻ പാടില്ല. ഒരു നിവേദനത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്നു.

ഹാർത്ത് അബുഹൂറ്യീറ(റ) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു. നബി(സ) തിരുമേനി പറഞ്ഞു. കാറ്റുകളെ നിങ്ങൾ ശപിക്കരുത്. കാരണം അത് അല്ലാഹുവിനെ കാരുണ്യമാണ്. എന്നല്ല റഹ്മതും അഭാവവും ആകുന്നു. അത് രണ്ടും കൊണ്ടുവരുന്നു. പക്ഷേ, അല്ലാഹുവിനോട് അതിനെ നമ തേടുക. അതിനെ ഉപദേശ വത്തിൽനിന്നും അല്ലാഹുവിനോട് അദ്യം തേടുക.

അതോ ബിൻ അബീ റിഖാ(റ) ഹാർത്ത് ആയി ശ(റ) ഇങ്ങനെ പറയുന്നതായി കേളു. ഏതൊരു ദിവസമാണോ ശക്തമായ കാറ്റു വീശുന്നത് കാർമ്മോലം ഉരുണ്ടുകൂടുന്നത്, അവിടത്തെ മുവത്ത് അതിനെ ലക്ഷണങ്ങൾ തെളിഞ്ഞുകാണുമായിരുന്നു. അവിടന്ന് ചിലപ്പോൾ പെട്ടെന്ന് വരികയും പെട്ടെന്ന് മടങ്ങിപ്പോകുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. അതായത്, വിഷമം കൊണ്ട് ഉലാത്തുമായിരുന്നു. മഴയുണ്ടാകുമ്പോൾ അപിടന്ന് സന്തോഷിക്കുമായിരുന്നു. വിഷമം അകലുമായിരുന്നു. ഹാർത്ത് ആയിര(റ) പറയുന്നു. അപിടന്ന് പറഞ്ഞു. ഇത് എന്നെ ഉമ്മതിനുമേൽ ഇറങ്ങുന്ന ശിക്ഷയാകുമോ എന്ന ഭയം എന്നിക്കുണ്ടായിരുന്നു. അപിടന്ന് മഴ കണ്ട് കൊണ്ട് പറയും ഇത് റഹ്മത്താണ്.

അടിമുടി കാരുണ്യമായ നബി(സ) ആ അവസരത്തിൽ സ്വയം പ്രാർത്ഥിക്കുകയും, പ്രാർത്ഥന

പരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിലോന്നുരണ്ടുണ്ടും നൊൻ കേൾപ്പിക്കാം.

ഒരു ദുഃഖ ഇതാണ്

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَخَيْرَ مَا أُرْسَلْتُ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا، وَشَرَّ مَا أُرْسَلْتُ بِهِ.

അല്ലാഹുവേ, നൊൻ നിന്നോട് ഈ ശക്തമായ പൊടിക്കാറിനെ ബാധ്യവും ആന്തരവുമായ എല്ലാതരം നമയും കേഷമവും ആശഹിക്കുന്നു. ഏതൊരു നമയും കൊണ്ടാണോ ഇതയ്ക്കപ്പെട്ടത് അത് നൊൻ ആശഹിക്കുന്നു. നൊന്തിനെ ബാധ്യവും ആന്തരവുമായ ഉപദേശവത്തിൽനിന്നും ഇത് കൊണ്ടുവരാൻ കാരണമായ ഉപദേശവത്തിൽനിന്നും നിന്നെ അദ്യം തേടുന്നു.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ زَوَالٍ نَعْمَلُ عَلَيْهِ، وَجَحْدَاءٍ نَقْمَدِّكَ، وَفَجَاءَهُ عَذَابٌ سُخطِكَ.

അല്ലാഹുവേ, നിന്നെ നിങ്ങൾമത്ത് പൊയ്യോകുന്നതിൽനിന്നും നിന്നീൽനിന്ന് സാഖ്യവും മാറിപ്പോകുന്നതിൽനിന്നും, പെട്ടെന്ന് വരുന്ന നിന്നെ ശിക്ഷയിൽനിന്നും നിന്നെ വെറുപ്പിനു കാരണമാകുന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളിൽനിന്നും നൊൻ നിന്നോട് അദ്യം തേടുന്നു.

മരണാസന്നയായ ഒരു സ്ത്രീയോടുള്ള പെരുമാറ്റം എങ്ങനെന്നയായിരുന്നുവെന്ന് നോക്കുക. ഒരു നിവേദനത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. ഇംഗ്ലീഷിലോ(റ) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു. അദ്ദേഹത്തോട് അബു ഉമാമ(റ) പറഞ്ഞു. മദീനയ്ക്കു പുറത്ത് താമസിച്ചിരുന്ന ഒരു സ്ത്രീ തീരെ സുവാലില്ലാതെയായി. നബി(സ) തിരുമേനി അവരുടെ ആരോഗ്യത്തെക്കുറിച്ച് സ്വഹാവാക്കേണ്ടാണു ചോദിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. ഈ സ്ത്രീ മരിക്കുകയാണെങ്കിൽ, നൊൻ അവരുടെ ജനാസ നമ സ്കർക്കുന്നതുവരെ അവരെ കബിട്ടകരുതെന്ന് അപിടന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നു. അവർ വിഹാത്തായി. അവരുടെ മയ്യിൽ രാത്രി നേരത്തെ സ്വഹാവാക്കൾ മദീനയിൽ കൊണ്ടുവന്നു. നബി(സ) തിരുമേനി ഉറങ്ങുന്നതായി അവർ കണ്ടു. നബിയെ ഉണ്ടത്തുന്നത് അവർ ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. അങ്ങനെ അവർ അവരുടെ ജനാസ നമസ്കരിച്ചു. ജനത്തുൽ ബവിയിൽ മരിടക്കുകയും ചെയ്തു. നേരം വെളുത്തപ്പോൾ, സ്വഹാ

ബാക്സർ നബിയുടെയടുക്കൽ പന്നു. ആ സ്ത്രീയുടെ ആരോഗ്യത്തെക്കുറിച്ച് അവിടന്ന് അവരോട് അനേക ഷിച്ചു. അവർ പറഞ്ഞു. അല്ലാഹുവിന്റെ റസുലേ, അവർ രാത്രിയിൽ വഹാത്തായി. തങ്ങൾ അവരെ മറയടക്കി. തങ്ങൾ അങ്ങയെ വിളിക്കാൻ വന്ന പ്ലോൾ അങ്ങ് ഉരങ്ങുകയായിരുന്നു. അങ്ങയെ ഉണർത്തുന്നത് ശരിയായിട്ട് തങ്ങൾക്ക് തോന്തിയില്ല.

അപ്ലോൾ, തന്നെ ആ കബ്ഗിടത്തിൽ കൊണ്ടു പോകാൻ അവിടന്ന് അവരോട് പറഞ്ഞു. അവിടന്ന് അവിടെയെത്തി. വബ്രസ്ഥാനിൽ അവരുടെ കബ്ഗില്ലെയടുക്കൽ നിന്നു. സ്വഹാബാക്കൾ തിരുന്ന ബിയുടെ പിന്നിലും അണിനിരന്നു. അവിടന്ന് അവർക്കായി ജനാസ നമസ്കരിപ്പിച്ചു. ആ നമസ്കാരത്തിൽ 4 തക്കബീറും ചൊല്ലുകയുണ്ടായി.

മറ്റാരു നിവേദനത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്നു, അവിടന്ന് പറഞ്ഞു. ഇനി ഇങ്ങനെ ചെയ്യരുത്. ജനാസ താൻ നമസ്കരിപ്പിക്കും എന്ന് ആരെയെക്കിലും കുറിച്ച് താൻ പറഞ്ഞാൽ, എന്ന അറിയിക്കേണ്ട താൻ. നിങ്ങളിലാരുടെയെക്കിലും ആരെകിലും വഹാത്തായാൽ എന്ന അറിയിക്കാതെക്കണ്ട് എന്നിക്കെങ്ങെന്നയാണ് വരാൻ കഴിയുക. എന്ന് പ്രാർത്ഥന മരിച്ചുവർക്ക് കാരുണ്യത്തിന് കാരണമാണ്. പിന്നീട് അവിടന്ന് കബ്ഗിടത്തിലേക്കു പോയി. നാല് തക്കബീറ ചൊല്ലിക്കൊണ്ട് ജനാസ നമസ്കരിപ്പിച്ചു.

പ്രത്യക്ഷത്തിൽ, ചെറിയ ചെറിയ ഉപദേശങ്ങൾ നല്കിക്കൊണ്ട് താൻ സമുദായത്തോടു ആ നമകൾ ചെയ്യാൻ അവിടന്ന് ഉപദേശിക്കുമായിരുന്നു. എങ്ങനെയെക്കിലും അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹം ആകർഷിച്ചെടുക്കുന്നു എന്നതായിരുന്നു അതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. ഒരു നിവേദനത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. അബുഹുറ്ര (r) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു. നബി(സ) തിരുമേനി അലിയുടെ മകൻ ഹസനെ ഉമ്മവെച്ചു. നബിയുടെ അടുക്കൽ അവർക്ക് ബിൻ ഹാബിം അത്തമീവി ഇൽപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അവർക്ക് പറഞ്ഞു. എന്നിക്ക് പത്ര മകളുണ്ട്. താനോറിക്കലും അവരെ മുത്തിയിട്ടില്ല. നബി(സ) അദ്ദേഹത്തെ നോക്കിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു. കാരുണ്യം കാണിക്കപ്പെടുകയില്ല.

അല്ലാഹു അയാൾക്ക് അതിന്റെ പ്രതിഫലവും കൊടുക്കാതിരുന്നില്ല. താൻ ഭാസരോട് കരുണ്യത്തോടെ

പെരുമാറുമെന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ വാദ്ധംമാണ്. ചെറുതും വലുതുമായ ഒരു നമയേയും അല്ലാഹു പ്രതിഫലം നല്കാതെ വിട്ടുകളയുകയില്ല.

ഒരു ഫദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. ഫദിത്ത് അബുഹുറ്ര (r) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു. നബി(സ) തിരുമേനി പറഞ്ഞു: ഒരാൾ വഴിയിലും നടന്നുപോകുകയായിരുന്നു. അയാൾക്ക് കറിനമായ ദാഹം ഉണ്ടായി. അയാൾ ഒരു കിണർ കണ്ടു. അയാൾ അതിലിരുന്നെങ്ങിനെ വെള്ളം കുടിച്ചു. അതിൽനിന്ന് വെള്ളിയിൽ വന്നപ്ലോൾ, ദാഹംകാണ്ട് കിതയ്ക്കുന്ന ഒരു പട്ടിയെ അയാൾ കണ്ടു. ദാഹത്തിന്റെ കാറിന്യത്താൽ നന്നതെ മണ്ണ് അത് നക്കുകയായിരുന്നു. എന്നിക്ക് ദാഹമുണ്ടായതുപോലെ തന്നെയാണല്ലോ ഇതിനും ദാഹമുണ്ടായിരിക്കുന്നതെന്ന് അയാൾ തന്നത്താൻ പറഞ്ഞു. അയാൾ വീണ്ടും കിണറിലേക്ക് ഇരഞ്ഞി. താൻ ഷുവിൽ വെള്ളം നിറച്ച്, പല്ലുകൊണ്ട് അത് കടിച്ചുപിടിച്ച് വെള്ളിയിൽവന്ന് ആ പട്ടിയെ കുടിപ്പിച്ചു. അല്ലാഹു അയാളെ ആദരിച്ചു. അയാൾക്ക് പൊറുതുകൊടുത്തു. സ്വഹാബാക്കൾ ചോദിച്ചു, അല്ലാഹുവിന്റെ റസുലേ, മുഗങ്ങളിലും തങ്ങൾക്ക് പ്രതിഫലമുണ്ടോ? അവിടന്ന് പറഞ്ഞു, ഓരോ ജീവനും ഒളിയിലും പ്രതിഫലം വിധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ഒരു കർമ്മവും നഷ്ടപ്പെട്ടുപോകുകയില്ലെന്ന കാര്യം അറിയുക. സദുദ്ദേശ്യത്തോടെ ചെയ്യുന്ന ഓരോ കർമ്മത്തിനും അല്ലാഹു അവൻ്റെ റഹീമിയ തതിന്റെ ദാനംകാണ്ട് പ്രതിഫലം നല്കുന്നു.

ഒരു നിവേദനത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. അബുഹുറ്ര (r) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു. നബി(സ) തിരുമേനി അലിയുടെ മകൻ ഹസനെ ഉമ്മവെച്ചു. നബിയുടെ അടുക്കൽ അവർക്ക് ബിൻ ഹാബിം അത്തമീവി ഇൽപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അവർക്ക് പറഞ്ഞു. എന്നിക്ക് പത്ര മകളുണ്ട്. താനോറിക്കലും അവരെ മുത്തിയിട്ടില്ല. നബി(സ) അദ്ദേഹത്തെ നോക്കിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു. കാരുണ്യം കാണിക്കപ്പെടുകയില്ല.

കുട്ടികളെ മുത്തുക, അവർക്ക് ശിക്ഷണം കൊടുക്കുക തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ഒരു ദയയോടുകൂടി ആയിരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെ സ്വരൂക്കുട്ടുവാൻ ഉപകരിക്കുന്നതാണ്.

അബ്ദുല്ലാഹ് ബിന് യസർ പറയുന്നു. റസൂലുല്ലാഹ്(സ) എൻ്റെ പിതാവിന്റെ വീടിൽ അതിമിധായിക്കാണ്ടുവന്നു. തെങ്ങൾ നബിയുടെ സന്നിധിയിൽ ഭക്ഷണം കൊണ്ടുവച്ചു. അതവിടന്ന് കഴിച്ചു. പിന്നീട് കാരകരെ കൊണ്ടുവന്നുവെച്ചു. അവിടന്ന് അത് തിന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. തളളവിരലും നടവിരലും കൊണ്ട് അതിന്റെ കുരു എടുത്ത് ഒരുഭാഗത്ത് മാറ്റിവെച്ചു. പിന്നീട് കുടിക്കാൻ കൊണ്ടുവന്നു. അല്പം കുടിച്ചതിനുശേഷം തന്റെ വലതുഭാഗത്തിരുന്ന രോൾക്ക് കൊടുത്തു. എൻ്റെ പിതാവ് അവിടത്തെ ധാത്രാമുഗ്ഗത്തിന്റെ കടിഞ്ഞാൻ പിടിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു, തെങ്ങൾക്കായി ദുഃഖം ചെയ്താലും. അവിടന്ന് ഇങ്ങനെ ദുഃഖം ചെയ്തു. അല്ലാഹുവോ, നീ അവർക്ക് നല്കിയ ജീവിതവിഭവങ്ങളിൽ അവർക്ക് ബർക്കത്ത് നല്കിയാലും. അവർക്ക് പൊറുത്തുകൊടുത്താലും. അവരോട് കരുണ കാണിച്ചാലും. അവിടത്തെ പ്രാർത്ഥന ഇന്നായാളുകളുടെ ജീവിതം നല്ല നിലയിലാകിത്തീർക്കുന്നതും, പരലോകം നന്നാക്കിത്തീർക്കുന്നതിന് അത്യാവശ്യമാണെന്ന് നബി(സ)ന് അറിയാമായിരുന്നു. അവർ ചെയ്ത സേവനത്തിനേക്കാൾ കുടുതൽ അവർക്ക് നല്കണം എന്നാണ് അതാവശ്യപ്പെട്ടത്. അവിടത്തെ പ്രാർത്ഥനയേക്കാളും പരിയായി അല്ലാഹുവിന്റെ ഫല്ലിനേയും റഫ്മത്തിനേയും സ്വരൂപക്കുടുന്ന മറ്റൊന്നുള്ളത്. അതിന്റെ ബർക്കത്ത് അവർക്കും അവരുടെ മകൾക്കും എപ്പോഴും പ്രയോജനപ്പെടുന്നതാണ്.

പസീൽ(ി) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു. രോൾ നബിയുടെയടക്കത്തെ വന്നിട്ട് പറഞ്ഞു. അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലു, തെങ്ങൾ അജ്ഞതരായിരുന്നു. ബിംബങ്ങളെ ആരാധിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. തെങ്ങൾ തെങ്ങളുടെ കുട്ടികളെ വധിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. എനിക്കൊരു മകളുണ്ടായിരുന്നു. അവർ ഞാൻ ചോദിക്കുന്നതിന് മറ്റുപടി തരാനുള്ള പ്രായം അവർക്കെത്തിയപ്പോൾ, ഞാനവളെ വിളിക്കുന്നോപ്പോൾ, അവർ വളരെ സന്തോഷിച്ചിരുന്നു. ഒരു ദിവസം ഞാനവളെ വിളിച്ചു. അവർ എൻ്റെ പിന്നാലെ വന്നു. ഞാൻ നടന്നുകൊണ്ടവോയി. അങ്ങനെ തെങ്ങളുടെ കുടുംബസ്വത്തായിട്ടുള്ള ഒരു കിണറിന്റെയടക്കത്തെ എത്തി. അധികം ദുരത്തില്ലായിരുന്നു അത്. ഞാനെന്റെ മകളുടെ കൈപിടിച്ച് ആ കിണറിലേക്ക് തളളിയിട്ടു. ഞാൻ കേടു അവളുടെ അവസാനത്തെ ശബ്ദം, എൻ്റെ ഉപ്പ്, എൻ്റെ ഉപ്പ് എന്ന

തായിരുന്നു. നബി(സ) തിരുമേനി ഇതുകേട്ട് പൊട്ടിക്കരിഞ്ഞു. കണ്ണിൽ മെല്ല മെല്ല ഒരുക്കാൻ തുടങ്ങി. അവിടെ മജ്ലിസിലുണ്ടായിരുന്ന രോൾ പറഞ്ഞു. താക്കൾ നബി(സ) തിരുമേനിയെ വിഷമിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുകേട്ടപ്പോൾ നബി(സ) പറഞ്ഞു. താക്കൾ നിശ്ചിബ്ദനായിരിക്കുക. ഇയാൾ ഇയാൾക്ക് വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു കാര്യമാണ് ചോദിക്കുന്നത്. പിന്നീട്, വീണ്ടും പറയാൻ നബി(സ) അയാളോട് പറഞ്ഞു. അങ്ങനെ അയാൾ നടന്ന സംഭവങ്ങളെല്ലാം ആവർത്തിച്ചു. നബി(സ) തിരുമേനിയുടെ കണ്ണിൽ, താടിയിൽ പന്ന് പതിക്കാൻ തുടങ്ങി. നബി(സ) പറഞ്ഞു. അല്ലാഹു, ജാഹിലിയു കാലഘട്ടത്തിലെ കർമ്മങ്ങൾ പൊറുത്തുതനിരിക്കുന്നു. ഇനി താക്കൾ ആദ്യം മുതൽക്കെതിരെ ചെയ്തുതുടങ്ങിയാണ്.

വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതെന്ന് നബി(സ) പറയാൻ കാരണം, ഇതെല്ലാം വലിയ പാപം ചെയ്താലും തനിക്ക് പൊറുത്തുകിട്ടാൻ സാധ്യതയുണ്ടോ എന്നാരായുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. നബി(സ) പറഞ്ഞു. അത് അജ്ഞതയുടെ കാലത്ത് നടന്നതാണ്. അത് കഴിഞ്ഞുപോയി. ഇനി സർക്കർമ്മം ചെയ്താൽ, നന്നാ പ്രവൃത്തിച്ചും അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ ഭാഗഭക്കായിക്കൊണ്ടിരിക്കും.

സ്ത്രീകളുടെ അവകാശങ്ങൾ നിലനിറുത്തുന്നതിനും, അവരോട് ദയയോടെ പെരുമാറുന്നതിനും അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം കരസ്ഥമാക്കുന്നതിനും അവിടന്ന് ഒരു ഉദാഹരണം നല്കിക്കൊണ്ട് പറയുന്നു.

അബുഹുറ്യീ(ി) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു. നബി(സ) തിരുമേനി പറഞ്ഞു: “സ്ത്രീകളോട് നല്ലനിലയിൽ പെരുമാറുക. സ്ത്രീകൾ തീർച്ചയായും വാരിയെല്ലിൽനിന്നാണ് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടത്. വാരിയെല്ലിൻ്റെ മുകൾഭാഗത്ത് കുടുതൽ വളവുണ്ട്. അത് നിങ്ങൾ നേരേയാക്കാൻ ശ്രമിച്ചാൽ അതിനെ പൊടിക്കുകയായിരിക്കും ചെയ്യുക. അതിനെ അങ്ങനെതന്നെ വിട്ടാൽ, വളരെതുതനെന്നായിരിക്കും. അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ സ്ത്രീകളോടു നല്ലനിലയിൽ പെരുമാറുക. ഇതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം എത്രൊരു പ്രവൃത്തിക്കായി അവർ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുവോ, എത്രൊരു രൂപത്തിൽ അവർ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുവോ, അതിൽനിന്നുകൊണ്ട് അവരെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയാണെങ്കിൽ അത് ഉത്തമമാ

യിരിക്കും എന്നാണ്. വാരിയെല്ലോ നേരേയാക്കാൻ ശ്രമിച്ചാൽ അത് പൊടിപ്പോകും. ഏതൊരു ഉദ്ദേശ്യ ത്തിനായി അത് സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുവോ- മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയവും ശാസനക്കാശവും മറ്റു വസ്തുകളും മെല്ലാം സംരക്ഷിക്കുന്നത് വാരിയെല്ലോകളാണ്- ആ സംരക്ഷണോദ്ദേശം നിരവേറ്റാൻ അതിന് സാധിക്കുകയില്ല. ഇപ്രകാരം, നിങ്ങളുടെ വീടിന്റെ സംരക്ഷണവും, കുട്ടികളുടെ നല്ല ശിക്ഷണവും അവരുടെ പരിപാലനവും നിങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നേങ്കിൽ സ്വന്തീകരിക്കും, അവർ എന്തു രൂപത്തിലാണോ ഉള്ളത് അതിൽ തന്നെ നിരുത്തിക്കൊണ്ട് പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക. ചെറിയ ചെറിയ കാര്യങ്ങളുടെ മേൽ സ്വന്തീകർക്കെതിരിൽ അപവാദം പറയുകയും, അവരുടെ കുറവുകൾ കണ്ണൂപിടിക്കുന്നതും വഴക്കുണ്ടാക്കുന്നതും പ്രശ്നങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതുമെല്ലാം നിങ്ങളുടെ വീടിനേയും നശിപ്പിക്കുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട്, അതിന്റെ പ്രകൃതിയ്ക്കനുസരിച്ച് പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ പറഞ്ഞു. ഓരോ വസ്തുവിനേയും അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളത് ഓരോ ഉദ്ദേശ്യത്തിനുവേണ്ടിയാണ്. അതനുസരിച്ച് ഓരോന്നിനും ഓരോ ആകുതിയും നല്കിയിരിക്കുന്നു.

വിശ്വബുദ്ധരാന്തരിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു. വഞ്ചിബുദ്ധാഹ വലാ തുശ്രിക്കുബിഹി ശയ്താൻ. നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുക. അവൻ പകാളികളെ വയ്ക്കരുത്. കാരണം **ഇന്ന ശിർക്ക ലള്ളൽമുൻഡാളി**. ശിർക്ക് വലിയ പാപമാണ്. പ്രപഞ്ചത്തെ സൃഷ്ടിച്ചുവന്നായ ആ അസ്തിത്വമാണ് നിങ്ങളുടെ റിശ്വ്. നിങ്ങളെ പരിപാലിക്കുന്നവനാണ്. അവൻ തന്റെ റഹ്മാനിയുത്തിന്റെ ഭാനത്താൽ നിങ്ങളുടെ ആവശ്യത്തിനുള്ള എല്ലാ വസ്തുകളും നിങ്ങൾക്ക് നല്കിയിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഈ വസ്തുകളെല്ലാം വിളിച്ചൊതുന്നത് അല്ലാഹുവിന് നഷ്ടി പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അവനു മുന്പിൽ പ്രണമിക്കുക എന്നാണ്; അവൻ റഹ്മിയുത്തിലും ഭാഗഭാക്കാൻ. ഇല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെമേൽ വലിയ ആക്രമം ചെയ്യുന്നവരായിരിക്കും. അല്ലാഹുവിനെന്തിരിൽ, മറ്റുള്ളവരെ രക്ഷകരന്നു കരുതി അല്ലാഹുവിന്റെ റഹ്മിയുത്തിൽനിന്ന് അനുഗ്രഹം തേടുന്നതിനു പകരം അവനിൽനിന്ന് അകലുകയും നിങ്ങളുടെ പരലോകം മോശമാക്കിത്തീർക്കുകയുമായിരിക്കും ചെയ്യുന്നത്. താൻ സകലപാപങ്ങളും പൊറുക്കു

മെന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു. പകേശ, ശിർക്കിന്റെ പാപം പൊറുക്കുകയില്ല. **ഇന്നല്ലാഹ ലാ യർഹിരു** അർയുശ്രിക്കബിഹി വ യർഹിരു മാ ദുനദാലിക്ക ലിമർത്തിരാഅ് തീർച്ചയായും തന്നോട് കുട്ടുകാരെ നിശയിക്കുന്നത് അല്ലാഹു പൊറുക്കുകയില്ല. അതോ ശിച്ചുള്ള മറ്റു പാപങ്ങൾ അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അവൻ പൊറുത്തുകൊടുക്കുന്നതാണ്. (4:117)

അല്ലാഹുവിന്റെ റഹ്മിയുത്തിൽ ഭാഗഭാക്കാകാൻ എല്ലാതരം ശിർക്കുകളും, അത് പ്രത്യുക്ഷമാകട്ടെ മിഞ്ചിരിക്കുന്നതാകട്ടെ അതിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. നബി(സ) ഇതുസംബന്ധമായി തന്റെ ഉമ്മതിൽ നല്കിയ ഉപദേശം ഒരു നിവേദനത്തിൽ ഇങ്ങനെ കാണുന്നു.

ഹദ്ദിത്ത് മുആരുട് ബിൻ ജബൽ(റ) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു. കഴുതപ്പുറത്ത് താൻ യാത്ര ചെയ്യുകയായിരുന്നു. റിസുല്യല്ലാഹി(സ) എൻ്റെ അടുത്തുടെ കടന്നുപോയി. അവിടന്ന് എന്നോട് പറഞ്ഞു. ഏ മുആരുട്, അല്ലാഹുവിന് മനുഷ്യരോടുള്ള കടമ എന്നാണെന്നും മനുഷ്യർക്ക് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള കടമ എന്നാണെന്നും നിന്നക്കരിയുമോ? താൻ പറഞ്ഞു, അല്ലാഹുവും അവൻ റിസുല്യമാണ് നല്കവണ്ണം അണിയുന്നത്. അവിടന്ന് പറഞ്ഞു, മനുഷ്യർക്ക് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള കടമ അവനെ ആരാധിക്കുകയും അവനോട് ആരേയും പകുചേർക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. അല്ലാഹുവിന് മനുഷ്യരോടുള്ള കടമ, അവൻ ഈ കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നോൾ അവനെ ശിക്ഷിക്കാതിരിക്കുക എന്നതാണ്.

എന്നാൽ, നിർഭാഗ്യമെന്ന് പറയട്ടെ, ഇക്കാലത്ത് മുസ്ലിംകളിൽ ഒരു വലിയ വിഭാഗം അപ്രത്യുക്ഷമായ ശിർക്കിൽ അകപ്പട്ടിരിക്കുകയാണ്. പീർമാരുടേയും ഫൈർമാരുടേയും, അല്ലക്കിൽ പുണ്യാത്മകളുടെയും ബബ്പികൾ പോയി അവരോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. തങ്ങളുടെ മോക്ഷത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗമായി അവരെ കാണുന്നു. ഏതൊരു മഹാത്മാവിന്റെ ബബ്പികളേക്കാണോ അവർ പോകുന്നത്, അവർ തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിൽ ശിർക്കിനെതിരെ പോരാടിയവരാണ്. അവരുടെ ബബ്പികൾപോയാണ് ഇവർ തങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ റഹ്മിയുത്തിനെ ആകർഷിച്ചടുക്കുന്നതിനും, ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുന്നതിനുമായി നബി(സ) പറ

ഞ്ഞു, എല്ലാതരം ശിർക്കുകളിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടുകയെന്ന്. ഇതിനെതിരിൽ ശക്തമായി പ്രവർത്തിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുക എന്നത് ഓരോ അഹമദിയുടേയും നിർബന്ധ കടമയാണ്. ചില അഹമദികളിൽ ചില യേറ്റത്ത് ഇതുണ്ടാകാറുണ്ട്. ഇന്ദ്രജാലത്തിലേക്കും, മന്ത്രിച്ചുതുന്നതിലേക്കുമുള്ള വിശ്വാസം കൂടിയിൽ കുകയാണ്. ഇതിനൊന്നും ഒരു അടിസ്ഥാനവുമില്ല. അതുകൊണ്ട് ഇതിൽനിന്ന് എപ്പോഴും രക്ഷപ്പെടുണ്ടാണ്.

ഈനി തൊൻ ഹാർത്ത് മസീഹ് മഹാറ്റ(അ)ന്റെ ചില സംഭവങ്ങൾ പറയാം. അത് ജനങ്ങളോടുള്ള ദയയാൽ നിരീതത്താണ്. നമ്പി(സ) തിരുമേനിയുടെ സുന്നതിലുടെ നടന്നുകൊണ്ടാണ് അവിടന്ന് ഇത് ചെയ്തത്.

ഹാർത്ത് മിർസാ ബഷീർ അഹമദ് സാഹിബ്(ഒ) പറയുന്നു. ഒരിക്കൽ ഹാർത്ത് മസീഹ് മഹാറ്റ (അ) നടക്കാൻ പോയിട്ട് തിരിച്ച് വീടിലെത്തി. ഒരുപാടാളുകൾ അവിടെ കൂടിയിരുന്നു. അവരിൽ ഭിക്ഷ യാചിക്കുന്ന ഒരാളും ഉണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ എന്തോ ചോദിച്ചു. പക്ഷേ, ഇവരുടെ ശബ്ദം കാരണം അവിടന്ന് ശരിയായ നിലയിൽ അയാൾ എന്താണ് പറയുന്നതെന്ന് കേട്ടില്ല. ഉള്ളിൽ ചെന്നപ്പോൾ അയാൾ ചോദിച്ച കാര്യം ഓർമ്മവന്നു. അവിടന്ന് വെളിയിൽ വന്നിട്ട് അയാളെ കുറിച്ച് ചോദിച്ചു. അയാൾ പോയെന്ന് ആളുകൾ പറഞ്ഞു. പിന്നീട്, അയാളെ അനോഷ്ടിക്കാൻ പറഞ്ഞിട്ട് അവിടന്ന് ഉള്ളിലേക്ക് തിരിച്ചുപോയി. കുറച്ചുസമയത്തിനുശേഷം ആ ഭിക്ഷക്കാരൻ വീണ്ടും വന്നു. അവിടന്ന് അയാളുടെ ആവശ്യം പുർത്തിയാക്കിക്കൊടുത്തു. അവിടന്ന് പറഞ്ഞു, തൊൻ വല്ലാതെ വിഷമിച്ചുപോയിരുന്നു. അയാളെ തിരിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതിനും, അങ്ങനെ അയാളുടെ ആവശ്യം പുർത്തിയാക്കിക്കൊണ്ട് അവസരം കിട്ടുന്നതിനും വേണ്ടി തൊൻ പ്രാർത്ഥിക്കുകയായിരുന്നു.

ഹാർത്ത് സാഹിബ് സാദാ മിർസാ ബഷീർ അഹമദ് സാഹിബ്(ഒ) ഒരു സംഭവം ഇങ്ങനെ വിവരിക്കുന്നു. കാബൂളിൽനിന്ന് ഒരു പെൺകുട്ടി വന്നു. അവളുടെ കണ്ണിന് കറിനമായ രോഗം ബാധിച്ചിരുന്നു. ഒരു ദിവസം അവളുടെ ഉമ്മ ഡാക്ടറുടെയടക്കൽ അവളെ കൊണ്ടുപോയി. തൊൻ ഡാക്ടറുടെ

അടുക്കൽ പോകുന്നില്ല തൊൻ ഹാർത്ത് സാഹിബിനെ കൊണ്ടെ ചികിത്സിക്കുകയുള്ളൂവെന്ന് പറഞ്ഞു അവൾ ഓടിപ്പോന്നു. അവൾ ഹാർത്ത് മസീഹ് മഹാറ്റ(അ)ന്റെയടുക്കൽ വന്നു. അവൾ കരയുകയായിരുന്നു. കണ്ണിലെ ചെമ്പ്പിനേക്കുവിച്ചും വേദനയെക്കുവിച്ചും പറഞ്ഞു. തന്റെ കണ്ണിൽ ഒന്ന് ഉള്ളതിന്തരാൻ ഹാർത്ത് സാഹിബിനോട് അപേക്ഷിച്ചു. ഹാർത്ത് മസീഹ് മഹാറ്റ(അ) അവളുടെ കണ്ണിൽ വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടുള്ളതായി കണ്ടു. അവിടന്ന് തന്റെ വിരിവിൽ അല്പം ഉമിനീർ പുരട്ടി അവളുടെ കണ്ണിൽവെച്ചു. ദുരു ചെയ്തു. എന്നിട്ടു പറഞ്ഞു, മോളു പോയക്കോ, ദൈവക്കുപയാൽ നിനക്കിനി ഇവ വിഷമം ഉണ്ടാകുകയില്ല. പിന്നീടാരിക്കലും തനിക്ക് അങ്ങനെനയാരു വിഷമം ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്ന് അവൾ പറയാറുണ്ടായിരുന്നു.

എപ്പോഴും ഓരോരുത്തർക്കും വേണ്ടി വലിയ പരോാഡാണകില്ലും, ചെറിയപരോാഡാണകില്ലും അവിടന്ന് കാരുണ്യവികാരങ്ങാടുകൂടി ദുരു ചെയ്തിരുന്നു. ചികിത്സിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അവരുടെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ അകറ്റാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

ഹാർത്ത് മീർ മുഹമ്മദ് ഇസ്മാഖ് സാഹിബിന്റെ കൂട്ടിക്കാലത്തെ ഒരു സംഭവം ഇങ്ങനെ വിവരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് കറിനമായ രോഗം ബാധിച്ചു. ഹാർത്ത് മസീഹ് മഹാറ്റ(അ) ദുരു ചെയ്തു. അല്ലാഹു അവിടത്തെ ദുരു കേട്ടു. ഇൽഹാം ഉണ്ടായി. **സലാമുൻ വാലബുൻ മിസ്റ്റിലുഡിഹീം** അതായത് നിന്റെ പ്രാർത്ഥന സീകരിക്കപ്പെട്ടു. റഹീമും കരീമും ആയ അല്ലാഹു ഇവ കൂടിയെ സംബന്ധിച്ച് നിനക്ക് സമാധാനത്തിന്റെ സുവിശേഷമരിയിക്കുന്നു. അങ്ങനെ മീർസാഹിബിന് ആരോഗ്യം വീണ്ടുകിട്ടി.

എത്താരുവികാരങ്ങാടുകൂടിയാണ് അവിടന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കാരുണ്ടായിരുന്നതെന്നും ഇതിൽനിന്ന് നമുക്ക് മനസ്സിലാകുന്നു.

ഹാർത്ത് മുഹമ്മദ് ഹാജ്ലുർഹദ്ദമാൻ സാഹിബ് പറയുന്നു: 1907-ൽ എന്റെ രണ്ടാമത്തെ കൂട്ടി അബ്ദുൽഹഫീസ് ജനിച്ചു. പ്രസവത്തിനുശേഷം ഒരു പ്രത്യേകതരം രോഗം അക്കാലത്ത് പടർന്നുപിടിച്ചിരുന്നു. എന്റെ ഭാര്യയെയും അത് ബാധിച്ചു. തൊൻ ഹാർത്ത് മസീഹ് മഹാറ്റ(അ)ന്റെയടുക്കൽ ഓടിവന്നു. അവി

നന്ന് എനിക്ക് മരുന്നു തന്നു. ഞാൻ ഭാര്യയ്ക്ക് അതു കൊടുത്തു. ഒരു മാറ്റവും ഉണ്ടായില്ല. വീണ്ടും വന്ന ഞാൻ വിവരം പറഞ്ഞു. അവിടന്ന് വേരോരു മരുന്നു തന്നു. അതും ഞാൻ കൊടുത്തു, പക്ഷെ, മാറ്റം ഒന്നു മുണ്ടായില്ല. മുന്നാമത്തെ പ്രാവശ്യവും ഇങ്ങനെയുണ്ടായി. അപ്പോൾ അവിടന്ന് പറഞ്ഞു. ഭൗതികമായ എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു. ഇനി ദുഅ മാത്രമേ ബാക്കിയുള്ളു. താകൾ പോയ്ക്കൊള്ളുക. ഞാൻ അവർക്കുവേണ്ടി ദുഅ ചെയ്യാം. സത്യമായ സഹാനുഭൂതിയുടെ ആവേശത്താൽ അവിടന്ന് ദുഅ ചെയ്തു. അവർ സുവപ്പടുന്നതുവരെ താൻ തലയു ധർത്തുകയില്ലെന്നും അവിടന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നു. അദ്ദേഹം പറയുന്നു: ‘അതിനുശേഷം ഞാൻ വന്ന സുവമായി ഉരങ്ങി. എനിക്ക് വേവലാതിപ്പുടേണ്ട ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു. ജാമും എടുക്കുന്നയാൾ സയം ജാമുമെടുത്തുകഴിഞ്ഞു’. അദ്ദേഹം പറയുന്നു. രാവിലെ അടുക്കളെയിൽ പാത്രത്തിന്റെ ശബ്ദം കേടുകൊണ്ടാണ് എൻ്റെ കണ്ണു തുറന്നത്. നോക്കിയ പ്പോൾ എൻ്റെ ഭാര്യ സുവം പ്രാപിച്ച് തന്റെ ജോലി ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണ് കണ്ടത്.

ഹംഗരത്ത് മുൻശി സെസനുൽ ആബ്ദീൻ സാഹിബ് പറയുന്നു. എൻ്റെ വിവാഹം കഴിഞ്ഞു. കൂട്ടികൾ ഉണ്ടായെങ്കിലും ചെറുപുത്രിൽത്തന്നെ മരിച്ചുപോകുമായിരുന്നു. ഹംഗരത്ത് മസീഹ് മഹാറാം(അ) ഒരിക്കൽ ചോദിച്ചപ്പോൾ ഞാനിക്കാരും പറയുകയും ചെയ്തു. വലിപ്പ അപ്പുലിനേക്കാണ്ട് ചികിത്സിപ്പിക്കാൻ അവിടന്ന് നിർദ്ദേശിച്ചു. ചികിത്സ വലിയ വില പിടിച്ചതാണെന്നും അതുകൊണ്ട് തൽക്കാലം ചികിത്സിക്കുന്നില്ലെന്നും ഞാൻ അറിയിച്ചു. ഹംഗരത്ത് മസീഹ് മഹാറാം(അ) തന്റെ ചികിത്സ ഇഷ്ടപ്പെട്ടുന്നുണ്ടോ എന്ന് തിരക്കി. ഇല്ലായെന്ന് ഞാൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. ചികിത്സിക്കേണ്ട അങ്ങ് ദുഅ ചെയ്താൽ മതി എന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞു. ഹംഗരത്ത് മസീഹ് മഹാറാം(അ) സുഹർ നമസ്കാരത്തിനുശേഷം, അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ ദുഅ ചെയ്യാമെന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ദുഅ ചെയ്യാൻ തുടങ്ങി. അസ്ത്ര ബാക്ക് കൊടുക്കുന്നതുവരെ അത് തുടർന്നു. ഹംഗരത്ത് മസീഹ് മഹാറാം(അ)ന്റെ കണ്ണിൽ താടിയിൽ വീണിട്ട് അവിടത്തെ ജുമ്പയിൽ പതിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഞാൻ കഷ്ണിംഛ് ഭിത്തിയിൽ ചാരിനിനു. എന്തിനാണ് ഹംഗരത്ത് മസീഹ് മഹാറാം(അ)നെ വിഷമിപ്പിച്ചതെന്ന് ഞാൻ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ചികിത്സിച്ചില്ലെങ്കിലും

പ്രശ്നമാനുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ, ഹംഗരത്ത് മസീഹ് മഹാറാം(അ) ദീർഘമായി ദുഅ ചെയ്തു കൊണ്ട് അവസാനം അത് നിറുത്തിയപ്പോൾ പറഞ്ഞു. താകൾക്ക് വേണ്ടി ചെയ്ത ദുഅ സീകരിക്കുപ്പട്ടിക്കുന്നു. താകളുടെ ഭാര്യയുടെ രോഗം സുവപ്പട്ടിക്കുന്നു. ഇൻഡാഓല്ലാഹ്. ആദ്യം പിരിക്കുന്ന കൂട്ടി ആശീകൂട്ടിയായിരിക്കും. അതങ്ങെന്നതനെ സംഭവിക്കുകയും ചെയ്തു.

ജനങ്ങളോടുള്ള അനുകന്ധയാൽ തന്റെ ബുദ്ധി മുട്ട് അവിടന്ന് ഗഹനിച്ചതെയില്ല. പറയുന്നു: “അല്ലാഹു എപ്പോഴും കാരുണ്യത്തോടെ പെരുമാറാൻ പറഞ്ഞു. ഇതാണ് ഇന്നലാമിക് സാഹോദര്യത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം.” വേരോറിടത്ത് പറഞ്ഞു. അവൻ്റെ ഭാസമാരോട് കരുണ കാണിക്കുക. നാവു കൊണ്ടാ കൈ കൊണ്ടാ മറ്റു പ്രകാരത്തിലോ ഒരു ഭ്രാഹവും ചെയ്യരുത്. സൃഷ്ടിയുടെ നമ്പയ്ക്കായി ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടു തിരിക്കുക.” വീണ്ടും പറഞ്ഞു. “നിങ്ങൾ അല്ലാഹു വിഞ്ഞെ സൃഷ്ടികളോട് സന്നം ബന്ധുക്കളോടെന്ന പോലെ പെരുമാറുക. അമു തന്റെ മക്കളോടു പെരുമാറുന്നതുപോലെ നിങ്ങൾ അനുരോദും പെരുമാറുക.” യഥാർത്ഥ ബന്ധമെന്നതാണെന്നും ഇവിടെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതായത്, മാതാവിന് കൂട്ടികളോടുള്ള ബന്ധം. മറ്റു ബന്ധങ്ങളിൽ ചിലപ്പോൾ വിള്ളലുകൾ ഉണ്ടായിപ്പോകാണുണ്ട്. പക്ഷെ, ഉമ്മയും മകളും തമിലുള്ള ബന്ധം എപ്പോഴും സന്നേഹത്തിലുമായിരിക്കും.

വീണ്ടും പറഞ്ഞു. ആർക്കൈക്കിലും വിഷമമുണ്ടായാൽ ഞാൻ നമസ്കാരത്തിലാണെങ്കിൽ, എൻ്റെ കാതിൽ അയാളുടെ ശബ്ദം എത്തിയാൽ നമസ്കാരമുപേക്ഷിച്ച് അയാളെ സഹായിക്കണമെന്നാണ് എൻ്റെ ആഗ്രഹം. കഴിയുന്നിടത്തോളം അയാളോട് സഹാനുഭൂതി കാണിക്കണം. ഏതെങ്കിലും സഹോദരണ്ടെ വിഷമത്തിൽ പക്കുചേരാതിരിക്കുന്നത് സൽസഭാവത്തിന് വിരുദ്ധമാണ്. നിങ്ങൾക്ക് ഒന്നും ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നില്ലെങ്കിൽ കൂറിഞ്ഞപക്ഷം ദുഅ ചെയ്യുക. നമ്മുടെ ആളുകളോടു മാത്രമല്ല ഹിന്ദുക്കളോടു മറ്റുള്ളവരോടും ആ രീതിയിൽത്തന്നെ പെരുമാറണമെന്നാണ് നാം പറയുന്നത്. അവരോട് ദയകാണിക്കുക.

അല്ലാഹു നമുക്ക് നമ്മുടെ യജമാനരായ ഹംഗരത്ത് മുഹമ്മദ് മുസ്തഫാ(സ)യുടെ ജീവിതമാ

തുകയില്ലെട നടന്നുകൊണ്ട് അപിടത്തെ സത്യസന്ധ നായ ഭാസൻ ഇക്കാലത്ത് നമുക്ക് കാണിച്ചുതന്നു പോലെ, നബി(സ) ഉപദേശിച്ചതുപോലെ പ്രവർത്തി കാൻ നമുക്ക് ഭാഗ്യം ലഭിക്കുമാറാക്കു. അല്ലാഹു വിശ്വീ സ്വീഖിക്കേണ്ട ദയയും കരുണയും നമ്മുടെ മനസ്സിൽ എപ്പോഴും ഉണ്ടാക്കു. അതെപ്പോഴും വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് പോകു.

ദു:ഖകരമായൊരു വാർത്തയെക്കുറിച്ച് അവ സാനും നിങ്ങളെ കേൾപ്പിക്കുകയാണ്. ഇന്നലെ, പാക്കിസ്ഥാനിലെ മണ്ഡിബഹാള്ടിന് പ്രദേശത്തെ ഗ്രാമത്തിൽ ഒരു ശഹാദത്തുണ്ടായി. അദ്ദേഹം നവ അഹമ്മദിയായിരുന്നു. നാല് വർഷം മുമ്പേയാണ് ബയ്ക്കുത്തെ ചെയ്തത്. പത്ത് പത്തിഞ്ച് വർഷമായി ജീവി അത്തുമായിട്ട് അദ്ദേഹത്തിന് ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. തെവാനുഗ്രഹത്താൽ വലിയ സ്ഥിരചിത്രത കാണിച്ചിരുന്നു അദ്ദേഹം. അദ്ദേഹത്തിനെതിരിൽ ഗ്രാമവാസികൾ ശക്തമായ എതിർപ്പ് പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നു. മൂല വിമാർ അദ്ദേഹത്തിനോട് സഹകരിക്കരുതെന്ന ലഭ്യസ്വീകരില്ലെട വിജ്ഞംബരം ചെയ്തിരുന്നു. വാദിയാനിയുത്തിന്റെ ചെടി ഇയാൾ നമ്മുടെ ഗ്രാമത്തിലിട്ടുവെന്നും ഇതിനെ വേരോടെ പിഴുതെറിയേണ്ടാണെന്നും ഇല്ലെങ്കിൽ മുഴുഗ്രാമത്തെയും അതനിലീക്കുമെന്നും അവർ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ തബ്ലിഗിലീശിന്റെ ഫലമായി കുറച്ചുനാൾ മുമ്പേ ഒരാൾ ബയ്ക്കുത്തെ ചെയ്തിരുന്നു. അതിനുശേഷം എതിർപ്പിന്റെ കാറ്റ് ശക്തിയായി പീശി. ഇന്നലെയോ മിനിഞ്ഞാനോ ഒരു ദുഷ്ടൻ അദ്ദേഹത്തെ ശഹീദാക്കി. ഘാതകൻ പോലീസ് ഡിപ്പോർട്ട്‌മെന്റിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥനാണ്. അതായത് സബ്ഹാൻസ്വപക്കു. അവധിയിൽ നാട്ടിൽ വന്നതാണ്. നമ്മുടെ സഹോദരനും അദ്ദേഹം മുമ്പേ ബയ്ക്കുത്തെ ചെയ്ത ആളും ഒരു കടയിലിക്കുകയായിരുന്നു. അയാൾ വന്നുടനെ തോകെടുത്ത് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ നേരെ നിരായാഴിച്ചു. അങ്ങനെ നമ്മുടെ സഹോദരൻ ശഹീദായി. പിന്നീട് ധാർക്കിച്ച അക്രമം എന്നാണെന്നുവെച്ചാൽ കയ്യിലിരുന്ന കോടാലികോണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴുത്തിനും തോളിനും വെച്ചി.

മറ്റൊരു അഹംകാരി ഓടി ജീവൻ രക്ഷിച്ചു. അദ്ദേഹമാണ് ജീവാന അതിനെ വിവരമറിയിച്ചത്. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരന്മാരും ഇദ്ദേഹത്തെ ബോധ്യകോട്ട ചെയ്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. സഹോദരപ്പുത്രിയുടെ വിവാഹത്തിനൊന്നും ഇദ്ദേഹത്തെ കഷണിച്ചിരുന്നില്ല. ഭാര്യയും മുന്ന് പെൺകുട്ടികളുമുണ്ട്. നാല്‌പത്തിഞ്ച് വയസ്സാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രായം. മുത്ത പെൺകുട്ടികൾ 10 വയസ്സ്. ഭാര്യയും കുട്ടികളും ബയ്ക്കുത്തെ ചെയ്തിരുന്നു. അല്ലാഹു അവരുടെ സംരക്ഷകനും സഹായിയുമായിരിക്കു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയേയോ മക്കളേയോ ഇതുവരെ വീട്ടിൽ കയറാൻ അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാലും ആ അനദ്ദേഹി സഹോദരൻ ജനാസ ജമാഅത്തിന് വിട്ടുതന്നുകൊണ്ട് മാനൃത കാണിച്ചു. ഇന്ന് റിബ്വവയിൽ കബീറടക്കി.

വലിയ ദൈരുവാനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഉത്സാഹത്തോടെ തബ്ലിഗ് ചെയ്തിരുന്നു. മോംഗിലെ ശുഹാകളുടെ ചിത്രം കണ്ടിട്ട് അല്ലാഹു എന്നേയും ഈ ഭാഗ്യവാന്മാരിൽപ്പെടുത്തിയിരുന്നെങ്കിൽ എന്ന് എപ്പോഴും പരയുമായിരുന്നു. ഈ സംഭവം ഇസ്ലാമിന്റെ ആദ്യകാല സ്ഥാപനമായ ഓഫീസിൽ അഭ്യർത്ഥി നബി(സ) ധനം വിതരണം ചെയ്യുകയായിരുന്നു. ഈ ധനത്തിനുവേണ്ടി ഞാൻ മുസൽമാനായിട്ടില്ല എന്നെ അല്ലാഹുവിന്റെ വഴിയിൽ ബലിയർപ്പിക്കണമെന്നാണ് എന്നെന്നു ആഗ്രഹം എന്നെന്നു തൊണ്ടക്കുഴിയിൽ അന്ന് കൊണ്ട് മരിക്കണം, എന്നു പറഞ്ഞ ഒരു ധീരനുണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം പോയപ്പോൾ നബി(സ) പറഞ്ഞു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗ്രഹം സത്യമാണെങ്കിൽ അത് പൂർത്തിയാക്കപ്പെടും. കുറച്ചുകാലത്തിനുശേഷം ഒരു യുദ്ധത്തിൽ അയാൾ പങ്കെടുത്തു. പറഞ്ഞതുപോലെതന്നെ വീരമൃത്യുവരിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെയും ആഗ്രഹം സത്യമായിരുന്നു. അല്ലാഹു അത് പൂർത്തിയാക്കിക്കൊടുത്തു. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് ശാന്തിയും സമാധാനവും നല്കുമാറക്കു. പദ്ധതികൾ ഉയർത്തുമാറാക്കു. അങ്ങങ്ങളിൽ പൊറുത്തുകൊടുക്കുമാറാക്കു. ആമീൻ.

Khuthba
Hadhrat Mirza Masroor Ahmad
Khalifathul Masih V
on 2.3.2007 at Baithulfutuh, London

Translated by: Muhammad Ismail, Alleppey
Mob: 94466 56123 Resi.: 0497 3294865
Page Layout & Typeset: BRB, Kannur
Published by: Majlis Khuddamul Ahmadiyya, Kerala